

Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка
Природничо-географічний факультет
Кафедра загальної та регіональної географії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан природничо-географічного
факультету

Г.Я.Касьяненко
« 30 » серпня 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Географія ґрунтів з основами ландшафтознавства

галузь знань: 10 Природничі науки
спеціальність: 106 Географія
освітньо-професійні програма: Географія
мова навчання: українська

Погоджено науково-методичною
комісією природничо-географічного
факультету

«___» _____ серпня 2018 р.

Голова _____
(Міронєць Л.П., к.пед.н, доцент)

Розробники:

Бова О.В., канд.геогр.наук, доцент кафедри загальної та регіональної географії

Робоча програма розглянута на засіданні кафедри загальної та регіональної географії

Протокол № 1 від “ 30 ” серпня 2018 р.

Завідувач кафедри

загальної та регіональної географії

Корнус О.Г., к.г.н., доцент

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 8	бакалавр	Обов'язкова	
		Рік підготовки: 2-3	
Семестр 4-5			
Лекції 60 год.			
Практичні, семінарські -			
Лабораторні 60 год.			
Самостійна робота 112 год.			
Консультації: 8год.			
Вид контролю: залік			
Загальна кількість годин - 240			

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Головна мета курсу «Географія ґрунтів з основами ландшафтознавства» полягає у вивченні ґрунту та ландшафту, їх утворення, будови, складу, властивостей та закономірностей поширення ґрунтів та ландшафтів.

Головною задачею вивчення дисципліни є формування у студентів системи ґрунтознавчих та ландшафтознавчих знань, , що відповідали б сучасним вимогам до рівня підготовки географа-дослідника та вчителя географії.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні оволодіти наступними **програмними компетентностями**:

ЗК5.Здатність здійснювати аналіз, синтез, оцінювання ситуації та/або завдання з метою виявлення шляхів для розв'язування та випрацювати рішення.

ПК1.Здатність використовувати фундаментальні основи різних парадигм природничої та суспільної географії, знання основних географічних теорій та законів, історії розвитку географічних досліджень та ідей для з'ясування географічних особливостей природи Землі, розміщення населення і господарства.

ПК2.Здатність формулювати, аналізувати та синтезувати рішення наукових проблем на абстрактному рівні шляхом декомпозиції їх на складові із застосування географічних знань, постійно оновлювати та накопичувати власні знання з природничої та суспільної географії.

ПК3. Здатність будувати відповідні моделі природних та суспільних географічних явищ, досліджувати їх для отримання нових висновків та поглиблення розуміння особливостей функціонування природних комплексів.

ПК7. Здатність формулювати нові гіпотези та наукові задачі у галузі географії, вибирати належні напрями і методи для їх розв'язку, беручи до уваги наявні ресурси.

ПК 9. Здатність самостійно досліджувати, аналізувати просторово-часові параметри організації природи, населення та господарства і взаємозв'язків між ними.

ПК11.Здатність до планування, організації та проведення досліджень, узагальнень матеріалів польових та лабораторних спостережень, звітування про їхні результати.

ПК13.Здатність використовувати професійно профільовані знання в галузі географії для розв'язання професійних задач.

3.Передумови для вивчення дисципліни

Перелік дисциплін, які мають бути вивчені раніше - геологія, метеорологія, гідрологія, геоморфологія, картографія.загальне землезнавство

4.Результати навчання за дисципліною

Знання	ПРЗ 1. ПРЗ 5. ПРЗ 8.	ПРЗ 1. визначає зміст базових понять з теорії географії, організації господарської діяльності, а також світоглядних та суміжних наук; ПРЗ 5. аналізує природно-ресурсний та інші види господарського потенціалу території, визначає основні форми і види продуктивних сил, розуміє їх поділ; ПРЗ 8. визначає основні характеристики, процеси, історію і склад географічної оболонки на різних просторово-часових масштабах;
Уміння	ПРУ 1. ПРУ 5. ПРУ 8.	ПРУ 1. застосовує моделі, методи і дані природничих і суспільних наук, інформаційних технологій тощо при вивченні формування і розвитку об'єктів і процесів географічної оболонки; ПРУ 5. планує, організовує і проводить стаціонарні, напівстаціонарні та польові географічні спостереження; ПРУ 8. володіє навичками комплексного фізико- та суспільно-географічного аналізу територій;

6. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала ЄКТС	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
A	глибоко і міцно засвоїв програмний матеріал з дисципліни «Географія ґрунтів з основами ландшафтознавства»; вичерпно, послідовно, грамотно і логічно його викладає. Прогнозує і передбачає подальший хід явища, описує можливі наслідки, результати, що впливають з наявних даних. на основі проблемної ситуації, виділяє проблему, конструює гіпотези і перевіряє їх. При цьому студент не має утруднень при відповідях на видозмінені завдання, вільно справляється із класифікаціями, типологіями та іншими видами застосування знань, показує знайомство з монографічною літературою, правильно обґрунтовує прийняті рішення, володіє різнобічними навичками і прийомами виконання лабораторних робіт, володіє в повному обсязі специфічним поняттєво-термінологічним апаратом навчальної дисципліни.
B	твердо знає програмний матеріал, грамотно й по суті викладає його; який не допускає суттєвих неточностей у відповідях на питання, правильно застосовує теоретичні положення при вирішенні практичних питань і задач, впевнено володіє необхідними навичками і прийомами їх виконання, коректно встановлює причинно-наслідкові зв'язки.
C	знає програмний матеріал, грамотно й по суті викладає його, але допускає деякі неточності під час відповіді; правильно застосовує теоретичні положення при вирішенні практичних питань і задач, володіє необхідними навичками і прийомами їх виконання. Самостійно відтворює знання з елементами перетворення. Застосовує їх у видозміненій, але близькій до типової ситуації, однак потребує допомоги викладача. Дає свою власну інтерпретацію матеріалу (пояснення, короткий виклад). Уміє встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, здійснює перенесення дій.

Д	має знання лише основного матеріалу, але не засвоїв його окремих деталей, допускає неточності, недостатньо правильні формулювання, порушення послідовності у викладі програмного матеріалу і відчуває утруднення при виконанні лабораторних робіт і розв'язанні задач.
Е	самостійно відтворює інформацію та застосовує її у типовій ситуації, але при цьому виявляє невпевненість у своїх діях. На основі фактів робить висновки, але за допомогою викладача, намагається зробити звіт про виконані дії.
Ф	не знає більшої частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки; не володіє у достатньому обсязі поняттєво-термінологічним апаратом науки; невпевнено, із помилками виконує практичні завдання; не вміє наводити приклади із життя та встановлювати причинно-наслідкові зв'язки; відтворює інформацію лише на основі зовнішньої підказки.
FX	має загальне уявлення про навчальну дисципліну, знання програмного матеріалу носить фрагментарний характер, відповіді на запитання дає «так» чи «ні».

7. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль												Разом	Сума	
РОЗДІЛ 1						РОЗДІЛ 2								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	60	100
3	4	4	4	4	4	4	4	4	5	5	5	10		
Контроль самостійної роботи												40		
T13	T14	T15	T16	T17	T18	T19	T20	T21	T22	T23	T24			
3	3	3	3	3	3	3	5	5	2	3	4			

Примітка. Бали поточного контролю нараховуються за темами лабораторних занять.

8. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	
60 - 63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. Засоби діагностики результатів навчання

9.1 Питання для поточного контролю знань з дисципліни « Географія ґрунтів з основами ландшафтознавства » 4 семестр

- Назвіть ґрунтоутворні чинники, які вперше обґрунтував В.В. Докучаєв:
 - гірські ґрунтоутворні породи
 - підземні води
 - поверхневі води
 - клімат
 - рослинні і тваринні організми
 - рельєф
 - господарська діяльність
 - вік країни
 - ґрунтові води
- Які з перерахованих ґрунтів мають генетичний горизонт A_0 (H_0) ?
 - сірі лісові
 - солончаки
 - заплавні лучні
 - чорноземи
 - солончі
 - болотні
 - тундрово-глейові
 - цілинні чорноземи
 - солоді

3. Які 2 типи кори вивітрювання виділяв Б.Б. Полинов?

1) _____ 2) _____

4. Із перерахованих назвіть 3 найбільш стійкі до вивітрювання первинні мінерали:

- а) олівін б) апатит в) кварц г) рогова обманка д) гранат е) циркон
 є) рутил ж) лабрадор

5. Визначіть механічний склад ґрунту, який містить 75% фізичного піску і 25 % фізичної глини:

механічний склад _____

6. До кубоподібного типу ґрунтової структури належать:

- а) стовпчаста структура б) пластинчаста структура в) грудочкувата структура г) плитчаста структура д) горіхувата структура е) зерниста структура

7. До ґрунтових новоутворень відносяться:

- а) рештки коренів б) уламки гірських порід в) конкреції г) присипки
 д) прожилки е) дутики є) панцирі молюсків ж) кістки тварин з) первинні мінерали

8. Яку назву має процес біохімічного окиснення аміаку до азотної кислоти, що здійснюється за участю бактерій?

- а) гуміфікація б) сульфюфікація в) мінералізація г) азотфіксація д) десульфюфікація е) нітріфікація є) денітріфікація

9. На які 3 складові (форми) поділяється ґрунтовий гумус?

а) _____ б) _____ ; в) _____

10. Укажіть аморфні речовини, які входять до складу ґрунтових мінеральних колоїдів:

- а) кварцеві колоїдні частинки б) каолініт в) монтморілоніт г) алофани
 д) гідрати оксидів заліза е) гідрати кремнезему є) органо-мінеральні комплекси

11. Будова колоїдної міцели складається з:

- а) ядра б) шару іонів, що визначає потенціал колоїду в) нерухомого шару компенсуючих іонів г) дифузного шару

12. Вбирна здатність ґрунту, при якій відбувається еквівалентний обмін катіонів (аніонів) між твердими частинками і ґрунтовим розчином називається: а) хімічною адсорбцією б) біологічним вбиранням в) фізичною адсорбцією г) фізико-хімічною адсорбцією д) механічним вбиранням

13. З яких двох частин складається ГВК?

а) _____ б) _____

14. До сорбційно зв'язаних форм ґрунтової вологи відносяться: а) кристалізаційна вода б) капілярна вода в) пливчаста вода г) гігроскопічна вода д) пароподібна вода е) гравітаційна вода

15. Реакція ґрунтового розчину залежить від присутності в ґрунтовому розчині або у складі ГВК іонів: а) кальцію б) магнію в) гідрокарбонату г) водню д) сульфату е) нітрату є) гідроксилу

16. Буферність ґрунтів обумовлена присутністю: а) органічних решток

б) мінеральних речовин в) мікроорганізмів г) ґрунтового гумусу д) колоїдів

17. Який тип водного режиму ґрунтів характеризується рівнянням водного балансу - $P = E + D + F_1 + F_2$: а) промивний б) періодично промивний в) непромивний г) мерзлотний д) випітний е) застійний

18. Визначіть, до якої таксономічної одиниці класифікації відносять ґрунт: чорнозем вилугований солонцюватий - а) тип б) підтип в) рід г) вид д) розряд

19. Закон горизонтальної зональності В.В. Докучаєв сформулював у праці „К учению о зонах природы”, яка вийшла в світ у: а) 1883 р. б) 1875 р. в) 1891 р. г) 1895 р. д) 1899 р.

20. Процес руйнування мінеральної частини ґрунту під дією лужних розчинів з накопиченням залишкового аморфного кремнезему і винесенням із елювіального горизонту аморфних продуктів руйнування називається:

- а) лессиваж б) вилуговування в) опідзолення г) осолодіння д) оглеєння е) засолення

21. Процес лессиважу властивий: а) підзолам б) солонцям в) дерново-підзолистим грунтам г) чорноземам д) сірим лісовим грунтам е) бурим лісовим грунтам є) каштановим грунтам
22. Під хвойно-широколистяними (мішаними) лісами на суглинистих ґрунтотвірних породах утворюються: а) підзолисті ґрунти б) бурі лісові ґрунти в) мерзлотно-тайгові ґрунти г) рендзини д) сірі лісові ґрунти е) дерново-підзолисті ґрунти
23. Найбільш поширеним зональним типом ґрунтів у тундровій зоні є: а) дернові арктотундрові б) кислі бурі тундрові ґрунти в) болотні ґрунти г) тундрово-глейові д) дерново-карбонатні ґрунти е) буротайгові ґрунти
24. Чорноземи типові формуються в: а) північній підзоні лісостепу б) південній підзоні лісостепу в) північній підзоні степу г) південній підзоні степу
25. В сіро-бурих грунтах гіпс і легкорозчинні солі залягають: а) з поверхні б) на глибині 10-20 см в) на глибині 20-30 см г) на глибині 30 -40 см д) на глибині 40-50 см е) на глибині 50-60 см
26. За характером поверхні солончаки поділяються на: а) содові б) кіркові в) лучні карбонатні г) пухкі д) мокрі е) хлоридно-сульфатні є) болотні ж) типові
27. Основну роль в утворенні солонців відіграє: а) увібраний водень б) натрій у ґрунтовому розчині в) увібраний натрій г) бікарбонат кальцію д) сульфат-іони е) іони хлору
28. Визначіть вміст капілярної вологи в ґрунті, коли відомо, що вміст гігроскопічної вологи становить 3 %, найменша вологоємність – 7 %, польова вологість – 34 %, польова вологоємність – 30 %, ВРК – 25 %. а) 4 % б) 5 % в) 21 % г) 23 % д) 9 % е) 30 %
29. Червоно-жовті фералітні ґрунти утворюються під: а) постійно-вологими тропічними лісами б) сезонно-вологими лісами і високотравними саванами в) сухими саванами г) ксерофітними лісами і чагарниками д) вологими субтропічними лісами
30. Червоні і червоно-бурі ґрунти формуються під: а) вологими субтропічними лісами б) сухими субтропічними лісами і чагарниками в) сезонно-вологими тропічними лісами г) саванами і сухими тропічними рідколіссям

5 семестр

1. Предметом ландшафтознавства є:
- Природно-територіальні комплекси топологічного рівня
 - Природно-територіальні комплекси регіонального рівня.
 - Вивчення еволюції та розвитку ПТК.
 - Вивчення властивостей і ознак ПТК.
 - Вивчення господарського впливу на ПТК.
2. Вкажіть ПТК, що відноситься до ПТК топологічного рівня:
- Фізико-географічна область.
 - Фізико-географічний сектор
 - Фізико-географічний регіон.
 - Ландшафт. Е. Фізико-географічна місцевість
3. До компонентів ПТК відноситься:
- Форми рельєфу.
 - Атмосферні опади.
 - Яруси рослинного покриву.
 - Гірські породи.
 - Поверхневі і підземні води.
4. Сукупність усіх процесів переміщення обміну та трансформації речовини та енергії всередині ПТК називається:
- Динаміка ПТК.
 - Стійкість ПТК.

- С.Розвиток ПТК.
 Д.Функціонування ПТК.
 Е.Саморегуляція ПТК.
5. Елювіальні елементарні ландшафти це:
 А.Ландшафти дну балок і заплав.
 В.Ландшафти дну озер і річок.
 С.Ландшафти верхніх схилів вододілів.
 Д.Ландшафти вододілів з глибоким заляганням ґрунтових вод.
 Е.Ландшафти вододілів з близьким заляганням ґрунтових вод.
6. До природних ландшафтів відносять:
 А.Сільськогосподарські.
 В.Рекреаційні.
 С.Лісогосподарські.
 Д.Селитебні.
 Е.Заплавні.
8. Хто вперше використав «ландшафт», як науковий термін?
 А.З. Пассарге.
 В.Л.Берг.
 С.Г. Гоммейер.
 Д. В. Докучаєв.
 Е.О.Опель.
9. Основоположником вчення про природний комплекс вважається:
 А.Т.Висоцький.
 В..Краснов.
 С..Докучав.
 Д.Григор'єв.
 Е.Колеснік.
10. До головних структурних частин ландшафтознавства належать:
 А.Морфологія ландшафту
 В.Систематика ландшафту.
 С.Динаміка ландшафтів
 Д.Геофізика та геохімія ландшафтів.
 Е.Все разом.
- 11, До морфологічних частин ландшафту належать:
 А.Фація.
 В.Підурочище.
 С.Урочище.
 Д.Місцевість
 Е.Все разом.

**9.2 Питання для підсумкового контролю знань з навчальної дисципліни
 «Географія ґрунтів з основами ландшафтознавства»
 4 семестр**

1. Поняття про ґрунт. В.В . Докучаєв засновник наукового ґрунтознавства.
2. Поняття про фактори ґрунтоутворення.
3. Вплив ґрунтоутворюючих порід на формування ґрунтів.
4. Вплив живих організмів на формування ґрунтів.
5. Клімат як фактор ґрунтоутворення.
6. Роль рельєфу в ґрунтоутворенні.
7. Локальні фактори ґрунтоутворення.
8. Механічний склад і структура ґрунтів. Класифікація ґрунтів за механічним складом.
9. Морфологія ґрунтів.
10. Органічна речовина ґрунту.

11. Вбирна здатність.
12. Кислотність і лужність ґрунту.
13. Ґрунтова волога і ґрунтове повітря.
14. Радіоактивність ґрунтів.
15. Загальна схема ґрунтоутворення.
16. Класифікація ґрунтів.
17. Значення ґрунту в житті людини

5 семестр

1. Предмет і задачі курсу “Ландшафтознавство”, його роль у системі підготовки учителя географії та географа-дослідника.
2. Етапи розвитку ландшафтознавства.
3. Регіональна диференціація географічної оболонки.
4. Висотна поясність ландшафтів.
5. Висотна диференціація ландшафтів рівнин.
6. Локальна диференціація ландшафт
7. Поняття про ландшафт. Співвідношення понять «ландшафт», «географічний комплекс», «ландшафтний комплекс», «геосистема».
8. Властивості ландшафтів.
9. Морфологічні частини ландшафтів – фації, урочища, підурочища, місцевості.
10. Структура і функціонування ландшафт
11. Морфологія ландшафтів
12. Геохімічні властивості ландшафтів
13. Геофізичні властивості ландшафтів
14. Систематика ландшафтів
15. Головні типи ландшафтів Землі
16. Фізико-географічне районування: принципи і системи таксономічних одиниць.
17. Вплив людини на ландшафт.
18. Стійкість і буферність ландшафтів
19. Антропогенні ландшафти.
20. Методика ландшафтних досліджень
21. Методика побудови ландшафтних профілів і карт.

10. Програма навчальної дисципліни

10.1 Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. ОСНОВИ ҐРУНТОЗНАВСТВА І ГЕОГРАФІЯ ҐРУНТІВ

Тема 1. Вступ. Поняття про ґрунт. Ґрунтознавство як наука і навчальна дисципліна.

Методи вивчення ґрунту. Роль ґрунту в природі і житті людини.

Тема 2. Ґрунтоутворюючі породи і мінеральна частина ґрунту. Властивості ґрунтоутворюючих порід і ґрунтів. Основні типи ґрунтоутворюючих порід. Вплив ґрунтоутворюючих порід на формування і географію ґрунтів .

Тема 3. Органічна частина ґрунту. Роль живих організмів в ґрунтоутворенні. Роль мікроорганізмів в ґрунтоутворенні. Роль вищих рослин в ґрунтоутворенні. Участь тварин у ґрунтоутворенні. Ґрунтовий гумус та його властивості.

Тема 4. Вбирна здатність, кислотність і лужність ґрунтів. Поняття про тонкодисперсну частину ґрунту. Ґрунтові колоїди і ґрунтовий вбирний комплекс. Ємність вбирання та її значення. Ґрунтовий розчин, його склад і реакція. Кислотність ґрунтів. Лужність ґрунтів. Буферність ґрунтів .

Тема 5. Ґрунтова волога і ґрунтове повітря. Стан і форми ґрунтової вологи. Водні властивості ґрунту. Водний баланс і типи водного режиму ґрунту.

Тема 6. Класифікація ґрунтів. Основні принципи сучасної класифікації ґрунтів. Головні напрямки класифікації ґрунтів. Система таксономічних одиниць класифікації ґрунтів.

Тема 7. Загальна схема ґрунтоутворення. Стадійність і спрямованість процесів ґрунтоутворення. Енергетика ґрунтоутворення. Геохімія ґрунтоутворення. Час як фактор ґрунтоутворення. Принципи класифікації ґрунтів .

Тема 8. Загальні закономірності географії ґрунтів. Основні закономірності географічного поширення ґрунтів. Закон горизонтальної зональності, закон вертикальної зональності, закон фаціальності, закон аналогічних топографічних рядів. Ґрунтово-географічне районування.

Тема 9. Ґрунти полярного і бореального поясів. Арктичні і тундрові ґрунти. Болотні ґрунти. Підзолисті ґрунти. Дерново-підзолисті ґрунти.

Тема 10. Ґрунти суббореального поясу. Сірі лісові ґрунти. Чорноземи лісостепу і степу. Каштанові ґрунти. Сіро-бурі і бурі ґрунти пустель і напівпустель.

Тема 11. Ґрунти субтропічного і тропічного поясів. Ґрунти сухих і вологих субтропічних лісів. Ґрунти постійно- і сезонно-вологих лісів і саван. Ґрунти напівпустельних і пустельних областей субтропіків і тропіків

Тема 12. Солончаки, солонці, солоді. Джерела накопичення солей в ґрунтах. Солончаки. Солонці. Солоді.

Тема 13. Охорона ґрунтів. Принципи раціонального використання і завдання охорони ґрунтів. Ерозія ґрунтів. Охорона ґрунтів від забруднення. Рекультивация ґрунтів. Правові основи охорони ґрунтів в Україні.

Тема 14. Ґрунти України. Характеристика основних типів ґрунтів України. Ґрунти Українського Полісся. Ґрунти лісостепу. Ґрунти степу. Ґрунти сухих степів. Ґрунти гірського Криму і Карпат.

Тема 15. Ґрунти гірських областей. Особливості формування гірських ґрунтів. Висотна поясність ґрунтового покриву гірських країн. Основні типи гірських ґрунтів та особливості їх використання.

Тема 16. Земельні ресурси світу. Загальні відомості про земельні ресурси світу. Земельний фонд світу та ступінь його використання.

Розділ 2 .ОСНОВИ ТЕОРІЇ І МЕТОДИКИ ЛАНДШАФТОЗНАВСТВА

Тема № 17. Вступ. Ландшафтознавство як наука і навчальна дисципліна. Значення дисципліни у підготовці вчителя географії.

Тема № 18. Етапи розвитку ландшафтознавства.

Тема № 19. Регіональна і локальна диференціація географічної оболонки. Горизонтальна зональність; азональність, секторність і системи ландшафтних зон; висотна поясність і вертикальна ландшафтна диференціація рівнин. Внутрішньоландшафтна диференціація. Поняття про ландшафт та його морфологічні частини – фації, урочища, місцевості.

Тема № 20. Структура, динаміка і розвиток ландшафтів. Стійкість ландшафтів.

Тема № 21. Геохімічні і геофізичні особливості ландшафтів. Основні терміни і поняття геохімії і геофізики ландшафтів. Особливості хімічної і фізичної взаємодії геосистем та їх компонентів.

Тема № 22. Систематика і типологія ландшафтів. Типологічна класифікація ландшафтів та її проблеми.

Тема №23. Фізико-географічне районування. Принципи фізико-географічного районування, методи і одиниці фізико-географічного районування; проблемні питання районування.

Тема №24. Методика ландшафтних досліджень. Методика проведення сучасних польових і камеральних досліджень. Методи обробки ландшафтної інформації. Методика складання ландшафтних карт і профілів.

10.2. Структура і обсяг навчальної дисципліни

Назви теми	Кількість годин					
	Усього	У тому числі				
		л	п	лаб.	кон сул.	ср
Тема 1. Вступ. Історія розвитку грутознавства і ландшафтознавства.	2	2		-	-	-
Тема 2. Грунтовірні породи і мінеральна частина ґрунту	8	4		4	-	-
Тема 3. Органічна частина ґрунту	8	4		4	-	-
Тема 4. Вбирна здатність. Кислотність і лужність ґрунту	6	2		4	-	-
Тема 5. Грунтова волога і ґрунтове повітря	4	2		2	-	-
Тема 6. Класифікація ґрунтів	4	2		2	-	-
Тема 7. Загальна схема ґрунтоутворення	4	2		2	-	-
Тема 8. Загальні закономірності ґрунтів	4	2		2	-	-
Тема 9. Ґрунти полярного і бореального поясів	8	4		4	-	-
Тема 10. Ґрунти суббореального поясу	8	4		4	-	-
Тема 11. Ґрунти субтропічного і тропічного поясів	6	2		4	-	-
Тема 12. Солончаки, солонці, солоді	6	2		4	-	-
Тема 13. Охорона ґрунтів	14	-		-	-	14
Тема 14. Ґрунти України	20	-		-	-	20
Тема 15. Ґрунти гірських областей	12	-		-	-	12
Тема 16. Земельні ресурси	16	-		-	4	12
Тема 17. Ландшафтознавства як наука. Предмет і об'єкт ландшафтознавства.	6	2		-	-	4
Тема 18. Етапи розвитку ландшафтознавства	8	-		-	-	8
Тема 19. Регіональна і локальна диференціація географічної оболонки	20	8		4	-	8
Тема 20. Структура, динаміка і розвиток ландшафтів.	10	4		2	-	4
Тема 21. Геохімічні і геофізичні властивості ландшафтів	8	4		-	-	4
Тема 22. Систематика і типологія ландшафтів	12	4		2	-	6
Тема 23. Фізико-географічне районування	10	4		-	-	6
Тема 24. Методика ландшафтних досліджень	28	2		16	2	8
Усього годин	240	60		60	8	112

10.3 Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Ґрунтоутворюючі породи і мінеральна частина ґрунту	4
2	Органічна частина ґрунту	4
3	Вбирна здатність ґрунту. Кислотність ґрунту.	4
4	Ґрунтова волога. Класифікація ґрунтів	4
5	Загальна схема ґрунтоутворення. Загальні закономірності геграфії ґрунтів.	4
6	Ґрунти полярного і бореального поясів	4
7	Ґрунти суббореального поясу	4

8	Ґрунти субтропічного і тропічного поясів	4
9	Солончаки, солонці, солоді	4
10.	Регіональна та локальна диференціація ландшафтів	4
11	Структура, динаміка, розвиток ландшафтів.	2
12	Систематика ландшафтів	2
13	Методика дослідження ландшафтів. (Побудова ландшафтних карт і профілів).	16
Разом		60

11. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Аріон О.В. Географія ґрунтів з основами ґрунтознавства: Навчально-методичний посібник / О.В.Аріон, Т.Г.Купач, С.О.Дем'яненко . – К., 2017.
2. Воловик В.М. Ландшафтознавство. Курс лекцій. Навч. посібник. – Вінниця: Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, 2018.
3. Ландшафтознавств: (практикум)/ І.Дудка, Б.Чернов; ДВНЗ” Переяслав-Хмельницький держ.пед.ун-т ім. Г.Сковороди”.-Київ, КНТ, 2015.
4. Лико Д.В., Суходольська І.Л., Портухай О.І. Географія ґрунтів з основами ґрунтознавства: навчальний посібник. Рівне: видавець О. Зень, 2019.
5. Лико Д.В. Охорона і раціональне використання земельних ресурсів: навчальний посібник. / Д.В. Лико, С.М. Лико, В.І. Долженчук, О.І. Портухай. – Херсон: Олді-плюс, 2016.
6. Методологія наукових досліджень у ґрунтознавстві. Методичні вказівки / Укл. Тихоненко Д.Г., Новосад К.Б., Гавва Д.В., Резнік С.В. – Харків, 2017.
7. Позняк С.П. Актуальні проблеми ґрунтознавства і географії ґрунтів: навчальний посібник. – Львів, ЛНУ імені Івана Франка, 2017.

Додаткові

1. Аріон. О.В., Удовиченко В.В. Літня польова ґрунтознавчо-біогеографічна практика: Навчально-методичний посібник. - К.: ВПЦ “Київський університет”, 2011.
2. Ґрунти України: властивості, генезис, менеджмент родючості : навч. посібник / В. І. Купчик, В. В. Іваніна, Г. І. Нестеров та ін., за ред. В. І. Купчика. – К. : Кондор.2010.
3. Міхелі С.В. Українське ландшафтознавство: витоки, становлення, сучасний стан: Монографія. – К.: Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2014.
4. Наконечний Ю.І. Практикум з ґрунтознавства і географії ґрунтів. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2013.
5. Петлін В. М. Системна природнича географія. - Львів : Вид. центр ім. І. Франка, 2011.

Інтернет-ресурси

1. Воловик В.М. Ландшафтознавство. Курс лекцій. Навч. посібник. – Вінниця: Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, 2018. – 254 с. (<http://library.vspu.net...>).
2. Гродзинський М.Д., Савицька О.В. Ландшафтознавство ... Підручник. — Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2003. — 444 с. (<https://www.twirpx.com/file/1560338/>).
3. Гуцуляк В.М. Ландшафтознавство: Теорія і практика: Навчальний посібник / В.М. Гуцуляк. - Чернівці: Книги - XXI, 2008.- 168 с.